

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-δικηγόρος
Ταχ.Δ/νση : Λεωφ. Λιμνης Μαραθώνος 29
Τηλ:2132030600 FAX:2132030630

Αγ. Στέφανος: 14.10.2013
Αρ. Πρωτ: 3443

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: 1. ΑΝΤ/ΧΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. Νικ. ΠΕΠΠΑ – ΠΡΟΕΔΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
2. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΜΑ: Εισήγηση/γνωμοδότηση επι αιτήματος ΚΟΤΖΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ κατοίκου Δροσιάς, Ροδοπόλεως 6, περι καταβολής αποζημίωσης για ζημία που υπέστη το ΙΧΕ αυτ/τό της από πτώση σε λακούβα επι του οδοστρώματος, ποσού 249,49 €.

ΣΧΕΤ: 1. Το με αρ.πρωτ. 8/10/13 έγγραφο της Δ/νσης Οικ.Υπηρεσιών
2. Οι με αρ.πρωτ. 32822/1.10.13 & 3551/12 αιτήσεις της ενδιαφερομένης
3. το με αρ. 1010/2/1010α/19.12.11 δελτίο του ΑΤ.ΝΕΑΣ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ
4. Αντίγραφα των με αρ. 677/3.1.12 & 713/3.1.12 τιμολογίων του συνεργείου (Μαγγίνας Γεωργιος- Εμπορία Αντ/κων)
5. Η από 20/1/11 έκθεση ζημιών του ιδίου ως άνω συνεργείου

ΑΙΤΗΜΑ:

Η αιτούσα με τις υπο σχετ. (2) αιτήσεις της προβάλλοντας ότι την 19.12.11 και περι ώρα 19.10 οδηγώντας το με αρ.κυκλοφ. ZΣΙ 4061 ΙΧΕ αυτ/το ιδιοκτησίας της μάρκας HUNDAI ATOS , κινούμενη επι της οδού Τραπεζούντος προς τη πλατεία Κορολή, στη συμβολή των οδών Α.Διάκου και Ρόδων στο σημείο της διασταύρωσής τους με την Τραπεζούντος, επέπεσε σε μεγάλη λακούβα που υπήρχε στη μέση του δρόμου και υπέστη ζημία ο εμπρόσθιος προφυλακτήρας του αυτ/του. Προσκομίζοντας αντίγραφο της συνταχθέντος ημερήσιου δελτίου οχήματος του Α.Τ Νέας Ερυθραίας (υπο ανω σχετ. 3) που κατέγραψε το συμβάν, αντίγραφα των παραστατικών της δαπάνης επισκευής του προφυλακτήρα καθώς και έκθεση του συνεργείου περι της ζημίας (σχετ.4 & 5) ζητεί από τον Δήμο την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη δια της καταβολής της γενομένης απο αυτήν δαπάνης συνολικού ποσού 249,49 €, προβάλλοντας αφενός ότι δεν

μπορούσε να αποφύγει την λακούβα που ήταν στη μέση του δρόμου γιατί είχε καλυφθεί από νερά εξ αιτίας της καταρρακτώδους βροχής και αφετέρου ευθύνη του Δήμου στη πρόκληση της ζημίας της επειδή αν και ο Δήμος είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση των οδών δεν φρόντισε για την κάλυψη της λακούβας ούτε για την τοποθέτησης προειδοποιητικής σήμανσης .

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- 1. Δημοτικοί ή κοινοτικοί οδοί είναι αυτοί που εξυπηρετούν τις πάσης φύσεως ανάγκες ενός Δήμου ή μιας Κοινότητας εντός των διοικητικών τους ορίων (αρ. 4 ν. 3155/1955)**
2. Εξάλλου στο αρ. 75 παρ. 1 του ΔΚΚ (ν. 3463/2006) ορίζεται ότι «οι Δημοτικές και Κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις...». Στην αρμοδιότητα των Δήμων εμπίπτει σύμφωνα με την παρ. **γ4 του αρ. 75 ΚΔΚ** «η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνσης εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία», επίσης κατά τη παρ. **γ 11** του ιδίου άρθρου «η μέριμνα και λήψη μέτρων για τη προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου...», κατά δε τη παρ. **γ13** στην αρμοδιότητα των Δήμων ανήκει «η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους».
3. Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 5 παρ. 3 του Ν. 3155/1955 «Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών» (ΦΕΚ Α'63) **«Αι Δημοτικαί και Κοινοτικοί Οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται υπό των οικείων Δήμων και Κοινοτήτων...»**
4. Ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α', 114), ορίζει στο άρθρο 75 ότι: «I. Οι δημοτικές ... αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων ... αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1) ... 7) **Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας ...»**, στο άρθρο 103 ότι: «1...2. Η δημαρχιακή επιτροπή έχει τις

ακόλουθες αρμοδιότητες: α)...β)...γ)...δ)...ε)...στ)...ζ)...η) αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δικαστικό συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000,00 €)....3. Για τις περιπτώσεις στ', ζ', και η' της προηγούμενης παραγράφου η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται την ακυρότητα της σχετικής απόφασης...».

5. Σύμφωνα με το αρ. 72 ν. 3852/10 «1. Η Οικονομική Επιτροπή [που αντικατέστησε την Δημαρχιακή Επιτροπή] είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α)...β)...γ)...δ)...ε)...στ)...ζ)...η) ...θ)...ι)...ια)...ιβ)...ιγ)...ιδ) «αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, 2. Για τις περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' της προηγούμενης παραγράφου, η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. ....»

6. Κατά το αρ. 82παρ. α Ν. 3852/10 «Ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της τοπικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές»,

7. Με τη διάταξη 5.3.A.4 του αρ. 1 του Ν 3852/10 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ) συστήθηκε ο Δήμος Διονύσου με έδρα τον Άγιο Στέφανο αποτελούμενος τους δήμους α. Αγ. Στεφάνου β. Δροσιάς γ. Διονύσου δ. Ανοίξεως και τις κοινότητες α. Σταμάτας β. Κρυονερίου & γ. Ροδοπόλεως, οι οποίοι καταργούνται, κατά δε την διάταξη του αρ. 283-1 του ίδιου νόμου ορίζεται οτι « Οι δήμοι που συνιστώνται με το άρθρο 1 υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται, στα οποία περιλαμβάνονται και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συνεργασίες. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι ΟΤΑ πρώτου βαθμού που συνενώνεται, συνεχίζονται από το νέο δήμο αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθεμία από αυτές».

Από τις ανωτέρω διατάξεις του Δ.Κ.Κ (Ν. 3463/06) συνδυαστικά με τις νέες του 'ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ' (Ν.3852/10), προκύπτει ότι οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να

καταρτίζουν για όσα θέματα δεν εξέρχονται από τη δυνατότητά τους αυτή, εξώδικο ή δικαστικό συμβιβασμό που γίνεται κατά τον διαγραφόμενο από την ως άνω διάταξη τρόπο με τις εντεύθεν ουσιαστικές και δικονομικές συνέπειες.

Εφόσον, λοιπόν, συντρέχουν οι νομικοί και πραγματικοί όροι του συμβιβασμού, ήτοι: **α)** παράνομη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου - όπως παράλειψη συντήρησης των οδών κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 75 περ. Ι 7 του Δ.Κ.Κ. που δεν έχει τεθεί μόνο χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και για την εξυπηρέτηση των πολιτών (πρβλ. απόφ. ΣτΕ 740/2001) - η οποία δημιουργεί αντικειμενική ευθύνη του δήμου κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.NAK, **β)** αποδεικνύεται η ύπαρξη ζημίας, η έκταση αυτής, καθώς και οι συνθήκες πρόκλησης, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται κατά τρόπο αξιόπιστο και να αποδεικνύονται με την προσκόμιση των απαραίτητων παραστατικών στοιχείων και **γ)** αιτιώδης σύνδεσμος, η ύπαρξη του οποίου να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο, μεταξύ της πράξης ή παράλειψης και της επελθούσας ζημίας, υπό την έννοια ότι η φερόμενη ως ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων μπορεί να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα,

Β. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Στην εξεταζόμενη περίπτωση φρονούμε ότι συντρέχουν οι νομικοί και πραγματικοί όροι το συμβιβασμού αφού υφίσταται **α)** παράνομη πράξη ή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου - όπως παράλειψη συντήρησης των οδών κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 75 περ. Ι 7 του ΔΚΚ. **β)** αποδεικνύεται κατά τρόπο αξιόπιστο από τα προσκομισθέντα έγγραφα και συγκεκριμένα το έγγραφο του Α.Τ Νέας Ερυθραίας (σχετ. 3) και τα προσκομιζόμενα παραστατικά δαπάνης (σχετ. 4 & 5) το ζημιογόνο γεγονός ήτοι η πτώση στη λακούβα, η ύπαρξη ζημίας και η έκταση αυτής και **γ)** επιβεβαιώνεται από τα προαναφερόμενα έγγραφα , κατά τρόπο αντικειμενικό και αδιαμφισβήτητο ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημιογόνας πράξης ή παράλειψης και του ζημιογόνου αποτελέσματος, καθόσον από τα βεβαιωθέντα πραγματικά περιστατικά σε συνδυασμό με τα διδάγματα της κοινής πείρας η φερόμενη ως ζημιογόνα πράξη ή παράλειψη ήταν ικανή, από μόνη της, χωρίς την συνδρομή άλλων παραγόντων, να επιφέρει την συγκεκριμένη ζημία.

Κατ' ακολουθίαν των παραπάνω και σύμφωνα με τις αρχές τις χρηστής διοίκησης που επιβάλλουν τη υπεύθυνη στάση της Διοίκησης και την αποφυγή υποβολής του Δημότη σε χρονοβόρα δικαστική ταλαιπωρία και έξοδα αλλά και προς αποφυγή

(βεβαίας) δικαστικής υποχρέωσης του Δήμου στη καταβολή αυξημένης δαπάνης προς αποζημίωση, φρονούμε πως συντρέχει νόμιμη περίπτωση συμβιβασμού για την εν λόγω υπόθεση και λήψη αρμοδίως σχετικής απόφασης από την Οικονομική Επιτροπή **για τον εξώδικο συμβιβασμό** ή την κατάργηση δίκης, περι καταβολής της αιτουμένης δαπάνης με την προσκομιδή από την αιτούσα α] αντιγραφου της αδείας κυκλοφορίας του οχήματός της και β] των πρωτότυπων παραστατικών [ΑΠΥ ή απόδειξη] της δαπάνης προς αποκατάσταση της βλάβης.

ΣΗΜ. Η Ταμειακή υπηρεσία κατά την πληρωμή των σχετικών δαπανών από συναφείς περιπτώσεις ορθό είναι να αναζητά από τον/την ενδιαφερόμενο υπεύθυνη δήλωση ότι "η πληρωμή αυτή αποτελεί πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της ζημιάς από την συγκεκριμένη αιτία " δήλωση που δύναται να αναγραφεί και υπογραφεί στο παραστατικό εξόφλησης.

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡΑΡΕΙΟ ΠΑΓΩ
ΔΗΜΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αγιος Στέφανος
14-10-13

ΚΟΙΝ: 1. ΑΝΤ/ΧΟ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ 2. ΑΝΤ/ΧΟ Τ.Υ 3. Γ.Γ

ΔΙΑΝ: 1. ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ 2. ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 3. ΑΡΧΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ